

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा- शास्त्री-१ (SEM-1)	प्रश्नपत्र-७	गुणाः - ७०
विषयः- वास्तुशास्त्रम्	CE111	समयः - ०३ तः ०६
दिनाङ्कः - १२/१२/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः -वास्तुमाणिक्यरत्नाकरम्	

॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र-१ अधोलिखितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत । ०८

१. द्विजानां हिता शुभ्रकर्ता मही या हिता भूभुजानां किला रक्तवर्णा ।
विशां पीतवर्णा शुभा सर्वदैव मही कृष्णवर्णा हिता पादजानाम् ॥
२. दशांशकान् शिरोभागे पुच्छे सप्तदशांशकान् ।
त्यजेद्दुदं शिरोभागात् पुच्छदष्टादशं शुभम् ॥
३. यदा गेहकर्ता तथान्यः कुटुम्बः स्वयं प्रश्नकृच्छल्यनिष्कासनार्थम् ।
तदा ज्यौतिषी तन्मुखादाद्यवर्णाद् वदेद् भूमिमध्येऽत्र शल्यं न शल्यम् ॥

प्र-२ पिण्डानयनं सोदाहरणं प्रतिपादयत । ०८

अथवा

अवर्गदीशाः विशदं वर्णयत ।

प्र-३ द्वयोः टिप्पणीं लिखत । ०४

१. गृहवृद्धिविचारः ।
२. नाडीबोधचक्रम् ।
३. कूर्मपृष्ठभूमिलक्षणम् ।
४. काकिणीविचारः ।

प्र-४ पञ्चप्रश्नानाम् अतिलघूत्तराणि लेख्यानि । ०५

१. श्वातश्चननकाले पाषाणदर्शने फलं किम् ?
२. सिंह आयस्य स्वरूपं कीदृशम् ?
३. क प्रश्ने कस्यां दिशायां शल्यं भवति ?
४. मघूरगन्धा भूमिः का ?
५. व्याख्यानयनसूत्रं लिखत ।
६. तृणपत्रादिगेहे आयविचारः भवति न वा ?
७. सिंहसंक्रान्त्यां कस्मिन् कोणे खातं करणीयम् ?

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र-५ अधोलिखितेभ्यः कयोश्चिद् द्वयोः सान्वयं सप्रसङ्गं व्याख्यां कुरुत । ०८

१. शशाङ्के गृहेशत्रिया देहनाशं गृहेशं दिनेशे गुरौ देहसौख्यम् ।
घनं भार्गवे नाशमायाति चास्ते स्थिते नीचगेहे तथौजेन हीने ॥
२. दीशार्द्रावस्तुतोयकर्षदस्त्रत्वाष्ट्रैः शशुक्रकैः ।
शुक्रवारे कृतं गेहं धनधान्यसमन्वितम् ॥

३. धनव्ययं समानस्तु पिशाचस्तु व्ययाधिकम् ।
पक्षसं व्यय न्यूने तु ज्ञेयं यक्षाभिधं गृहम् ॥
- प्र-६ मासनक्षत्रपरत्वेन गृहद्वारस्थापनविचारः वर्णयत । ०८
अथवा
गृहनिर्माणे चन्द्रनक्षत्रशुभाशुभनिर्णयः ग्रन्थाधारे दर्शयत ।
- प्र-७ टिप्पणीं लिखत । (द्वयोः) ०४
१. गृहवेधापवादाः ।
२. गृहारम्भे असद्योगाः ।
३. अलिन् प्रमाणनिर्णयः ।
४. वर्णपरत्वेन गृहद्वारस्थापननिर्णयः ।
- प्र-८ पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः । ०५
१. सिंह आयस्य दिशा का ?
२. ब्राह्मणवर्णानां कृते कस्यां दिशायां द्वारं शुभं भवति ?
३. देवालयगृहं कस्यां दिशायां स्थापनीयम् ?
४. गृहस्य ईशाने कूपस्य फलं किम् ?
५. गृहे प्राच्यां वटवृक्षस्य फलं किम् ?
६. अष्टाद्यगृहप्रवेशे किं फलम् ?
७. रोहिणीनक्षत्रे द्वारशाखायाः स्थापने किं फलम् ?
॥ तृतीयान्वितिः ॥
- प्र-९ द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत । ०८
१. शुभाशुभं फलं ज्ञेयं राहुभाश्च दकार्गले ।
पञ्चरामाग्नित्रिवेदयुगयुग्म त्रयः क्रमात् ॥
२. पूर्णा पूर्वमुखे शस्तो यन्मे नन्दा प्रकीर्तिता ।
भद्रा प्रतीच्यां हि जया प्रवेशे चोत्तरमुखे ॥
३. सर्वलक्षणसम्पन्नसवशकामशाधिप ।
स्थानं देहि गृहे कर्तुं विष्णुरूपं नमोऽस्तु ते ॥
- प्र-१० सूर्यभात् तडागचक्रं ग्रन्थाधारे प्रदर्शयत । ०८
अथवा
रोहिणीभात् कूपचक्रं ग्रन्थाधारे विशदयत ।
- प्र-११ एकस्योपरि टिप्पणीं लिखत । ०२
१. गृहप्रवेशने कर्तव्यता ।
२. वास्तुचक्रम् ।
- प्र-१२ द्वयोः उत्तरं लिखतु । ०२
१. शुक्रवासरे कूपारम्भे किं फलम् ?
२. व्याख्यां कुरुत - सपूर्वगृहप्रवेशः ।
३. रेवतीनक्षत्रे जीर्णोद्धारस्य फलं किम् ?
४. श्रावणमासे वास्तुशान्तिं कर्तुं शक्यते न वा ?